

نگاهی دوباره به مشکل کمبود آب که به دشواری روستانشینی، تشدید تخریب محیط زیست و بازار متلاطم مواد غذایی منجر شده است

تب داغ آب

او در ادامه مدعی شده که «صرد داده‌های کارتخوان‌های هوشمند در نانوایی‌ها نشان می‌دهد روزانه پنج هزار تن آرد یعنی چیزی حدود ۵۰ میلیون قرص نان لواش در نانوایی‌ها کم می‌شود».

البته این ادعا چندی بعد با واکنش بیژن نوروزمقدم، رئیس اتحادیه نانوائیان سنتی، مواجه شد و او در گفت‌وگو با تسنیم توضیح داد: «هنوز سه هزار دستگاه خرید نان در نانوایی‌های کشور نصب نشده است و درصورتی‌که این نانوایی‌ها روزانه به طور متوسط ۳۰۰ کیلوگرم نان بخت کنند؛ یعنی روزانه آمار استفاده از ۹۰۰ تن آرد در سامانه وجود ندارد. از طرفی حدود شش میلیون نفر مهاجر افغانستانی با سرانه مصرف بالای نان در کشور وجود دارد؛ به طوری که می‌توان گفت دو برابر ایرانی‌ها مصرف دارند. درصورتی‌که هر نفر از این جمعیت روزانه ۶۰۰ گرم نان مصرف کنند، سه‌هزارو ۶۰۰ تن مصرف روزانه آنها هم در سامانه ثبت نمی‌شود».

با این حال بخش بزرگی از صنعت دامی ایران گرفتار بحران آب است.

ارزش صنعت دامی ایران بنا بر اعلام معاونت امور تولیدات دامی وزارت کشاورزی حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است و گزارش مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که در فصل زمستان ۱۴۰۱ تعداد ۷۲.۴ میلیون رأس دام سبک شامل ۵۴.۴ میلیون رأس گوسفند و بره و ۱۸ میلیون رأس بز و بزغاله در دامداری‌های کشور موجود است و براساس گزارش دیگری از مرکز آمار ایران شمار گاو و گوساله پروراشده در دامداری‌های کشور در پاییز ۱۴۰۱ حدود ۵.۳ میلیون رأس بوده است.

افشین صدر دادرس، مدیرعامل اتحادیه مرکزی دام سبک کشور، به «شرق» می‌گوید که حدود ۹۵ درصد دام سبک‌وزن کشور از سوی دامداران خرد روستایی و عشایر پرورش داده می‌شود و تنها دو درصد دامداری‌ها صنعتی و حدود سه درصد به صورت مجتمع‌های بزرگ کشت و صنعت پرورش داده می‌شوند؛ بنابراین بخش بزرگی از دامداران ایرانی دامداران خرد و کم‌درآمد هستند که این روزها زیر فشار بحران آب و تورم دورقمی کمرشان خمیده شده است. او توضیح می‌دهد در مدت کوتاهی قیمت انواع خوراک دام تا ۱۰ برابر و بیشتر رسیده است و نرخ دولتی یک کیلوگرم جو که سال ۹۸ حدود هزارو ۳۵۰ تومان بود، اکنون به ۱۰هزارو ۷۰۰ تومان رسیده است و بهای کارخانه‌ای هر کیلوگرم سبوس شش‌هزارو ۴۰۰ تومان و بهای هر کیلوگرم ذرت بین ۱۰هزارو ۶۰۰ تا ۱۰هزارو ۷۰۰ تومان است.

صدر دادرس همچنین توضیح می‌دهد که بین ۷۰ تا ۷۵ درصد هزینه دامداران مربوط به خوراک دام می‌شود و دامداران خرد این روزها به‌شدت گرفتار کمبود نقدینگی برای تأمین خوراک دام خود هستند؛ بنابراین بسیاری از آنها ناچار هستند برای خوراک دام خود از نانوائی‌ها نان بخرند و آن را خشک کنند؛ اما نان خشک آلوده به کپک یا آفلاتوکسین باعث بیماری دام و افزایش تلفات و خسارت به دامداران شده است.

به‌همین‌دلیل دامداران زیادی ناچار هستند دام خود را پروارن‌شده و به‌اصطلاح نیم‌گوشت‌بفروشند یا اقدام به فروش بره و دام ماده و مولد کنند و این مسئله به اقتصاد و معیشت دامداران کوچک به‌شدت آسیب زده است.

گسترش بی‌کاری تولیدکنندگان

دراین‌میان گزارش‌های مرکز آمار هم حاکی از آن است که شمار تعداد گوسفند و بره در زمستان سال گذشته نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۰ حدود ۲.۱ و تعداد بز و بزغاله ۱.۵ درصد کاهش داشته است.

همچنین گزارش مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که شمار دام سنگین‌وزن هم در پاییز سال گذشته در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۰ نزدیک به ۲۲ درصد کاهش داشته است.

اتفاقی که منجر به خبرسازی جهش قیمت گوشت در انتهای سال گذشته شد و در اسفند سال قبل بهای هر کیلوگرم گوشت قرمز از ۳۰۰ هزار تومان عبور کرد.

افزایش چشمگیر قیمت گوشت قرمز موجب شده که این کالا از سبد غذایی بسیاری از ایرانیان حذف شود و حالا بنا بر اعلام اتحادیه مرکزی دام سبک کشور سرانه مصرف گوشت قرمز در یک بازه زمانی چهارساله حدود نصف شده و از ۱۲ کیلوگرم در سال ۹۸ به پنج تا شش کیلوگرم در سال جاری رسیده است. از آن سو کاهش مصرف گوشت قرمز بنا بر گفته تشکل‌های صنفی تولید و توزیع‌کننده اقلام پروتئینی منجر به افزایش مصرف مرغ و تخم‌مرغ شده است؛ به طوری که بنا بر اعلام ارتباطیه پرورش‌دهندگان مرغ کوشنی سرانه مصرف مرغ از ۱۴ تا ۱۵ کیلوگرم در پنج سال گذشته به حدود ۳۰ تا ۳۲ کیلوگرم رسیده است. اما افزایش فشار تقاضا بر صنعت پرورش مرغ باعث شده که قیمت مرغ و تخم‌مرغ هم هر بار رکوردهای جدیدی بشکنند، به طوری که در فروردین سال جاری قیمت هر کیلوگرم مرغ به حدود صد هزار تومان صعود کرد. دراین‌میان دولت برای مهار بازار آشفته مواد غذایی و کالاهای اساسی چندی پیش تقریف واردات کالاهای اساسی را از چهار به یک درصد کاهش داد؛ اتفاقی که به گفته تولیدکنندگان موجب گسترش واردات و تضعیف بیش‌ازپیش تولیدکنندگان می‌شود و البته واردات هم به دلیل نوسانات نرخ ارز سدی بزرگ برای تعدیل قیمت مواد غذایی برای مصرف‌کنندگان خواهد بود.

۷۰۰ میلیون نهال در کام‌دام!

صف‌های طولانی نان در روستاهای جانی ملک، دهمرده، کرکو، حاجی‌آباد سید و… سیستان‌وبلوچستان نگاه هر تازه‌واردی را به خود جلب می‌کند؛ صف‌هایی که در روستاهای استان‌های خوزستان، هرمزگان، کرمان، اصفهان و هر منطقه گرفتار بحران آب تکرار می‌شود.

نانوائیان می‌گویند که راه‌انداختن هر فرد در این صف‌های طولانی گاهی دو تا سه ساعت زمان می‌برد و روستاییانی هستند که برای رسیدن به نانوائی روزانه ۴۵ تا ۵۰ دقیقه در گرمای ۵۰ تا ۵۰ درجه پیاپه‌روی می‌کنند و همین مسیر را برمی‌گردند.

بعضی روستاییان با تعداد زیادی از اهالی خانه در صف ایستاده‌اند؛ اما تنها خانواده مصرف‌کننده قرص‌های نان نیستند و خوراک کوسفندان، بزها و گاوهای

گرسنه هم از نانوائی‌ها خریداری می‌شود.

یک مرد میانسال روستایی که خود را با نام «حاجی» معرفی می‌کند، می‌گوید که راهی جز خرید نان برای دام نمانده است. تمام روستاهای سیستان را بگردید، یک قطره آب برای کشاورزی و دامداری پیدا نمی‌کنید و حیوانات گرسنه مانده‌اند.

زربانو هم می‌گوید که ساعت‌های متمادی در برهوت اطراف روستای نورمحمدخان پیاده‌روی می‌کند تا بوته‌های خارشتر را برای بزها و گوسفندان جمع‌آوری کند؛ اما مگر صحرا چقدر خارشتر دارد و او چقدر توان دارد که ساعت‌ها در گرما دنبال بوته‌های خارشتر باشد؟ از این گذشته بعضی دیگر از روستاییان زودتر خارشترها را جمع کرده و می‌فروشند که آهی در بساط دامداران فقیر و خرده‌پا نمانده است که خوراک دام خود را از این فروشندگان تأمین کنند.

او می‌گوید ۳۰ کیلوگرم کاه ۱۲۰ هزار تومان قیمت دارد و برای خوراک دو روز پنج گوسفند کفاف می‌دهد و این عدد برای خانواده‌های روستایی که زندگی خود را با یارانه ۳۰۰ هزارتومانی می‌گذرانند، عدد بزرگی است. موسی هم توضیح می‌دهد که یک کیلوگرم گندم دامی حدود ۲۰ هزار تومان قیمت دارد؛ اما قیمت ۱۰ قرص نان پنج هزار تومان می‌شود و خرید نان برای دامداران فقیر روستایی صرفه بیشتری دارد.

حسین سرگزی، کارشناس منابع آب، به «شرق» می‌گوید که «اقتصاد منززل روستایی سبب شده که گاهی دامداران برای تأمین خوراک دام پوشش گیاهی مناطق را از بین ببرند. به‌عنوان مثال در سیستان‌وبلوچستان شاخ و برگ درختان مقاوم گز و بوته‌های خارشتر به‌عنوان خوراک دام استفاده می‌شوند. این در حالی است که پوشش گیاهی در مناطق گرفتار بحران آب مانند سیستان‌وبلوچستان یا خوزستان اهمیت بسیار زیادی برای تثبیت شن‌های روان و جلوگیری از توفان شن و نمک دارد و در واقع تقویت پوشش گیاهی در ایسن مناطق حیاتی‌ترین راهکار برای حفظ زیرساخت‌های زندگی در مناطق گرفتار بحران آب است».

نکته‌ای که نشان می‌دهد تاثیر اقتصاد ناکوک بر زندگی، ابعاد گسترده‌ای دارد و حالا معیشت دشوار دامداران کوچک سبب آسیب شدید به محیط زیست شده است.

در چهارم تیر ۱۴۰۲ عباسعلی نوبخت، رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، به ایلنا گفت که سالانه بیشتر از ۷۰۰ میلیون اصله نهال در جنگل‌های هیرکانی خوراک دام‌های اهلی می‌شود.

او توضیح داده درحالی‌که هر سال بیش از ۷۰۰ میلیون اصله نهال در جنگل‌های شمال بر اثر چرای دام از بین می‌رود، سازمان منابع طبیعی برای تولید یک میلیارد نهال به چهار سال زمان نیاز دارد.

دامداران گرفتاری‌بومی

بحران آب و تبعات آن تنها به زندگی چند دامدار کوچک در استان‌های گرفتار تنش آبی خلاصه نمی‌شود.

متولیان وزارت اقتصاد مدعی هستند که سالانه رقمی نزدیک به ۳۰ هزار میلیارد تومان یارانه نان کم می‌شود! در ۱۸ دی ۱۴۰۱ مهر به نقل از محمد جلالی، مشاور وزیر اقتصاد، ادعا کرد که «در سال ۱۴۰۰ بیش از ۱۲۰ هزار میلیارد تومان یارانه برای تأمین آرد پرداخت شده است؛ اما براساس داده‌ها، حداقل ۲۵ درصد یارانه در نظر گرفته‌شده برای آرد از چرخه تولید نان خارج می‌شود» او تأکید کرده بخشی از آرد یارانه‌ای که از سوی نانوا خریداری می‌شود، به مصارفی غیر از تولید نان می‌رسد و براساس برآورد وزارت اقتصاد بیشترین انحراف یارانه آرد مربوط به مصرف نان به‌عنوان خوراک دام و طیور است و کمترین انحرافات یارانه آرد مربوط به قاچاق آرد و نان به خارج از کشور است.»

با سرزنش اجتماعی تخلفات رانندگی، از قانون شکنی و تکرار تخلف جلوگیری کنیم.

ماهان ابرارپری‌شمالی، نمایندهٔ مجلس شورای اسلامی در استان هرمزگان

اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان هرمزگان در نظر دارد مناقصه عمومی فوق را با مشخصات و شرایط کلی ذیل از طریق برگزاری مناقصه ، به شرکت های واجد شرایط واگذار نماید.

الف (شرح مختصر کارها :

موضوع پروژه	مبلغ برآورد(ریال)	شهرستان	مدت پیمان (ماه)	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (ریال)
عملیات اجرایی رگلاژی و روکش آسفالت بخشهایی از محور دزگان-لمزان	۱۴۹،۹۲۷،۱۶۱،۳۰۰	بندرلنگه	۶	۷،۴۹۶،۳۵۸،۰۶۵

ب) محل تأمین اعتبار : از محل اعتبارات استانی

ج) شرایط مناقصی :
۱- داشتن شخصیت حقوقی
۲- داشتن توانایی ارائه ضمانت نامه بانکی شرکت در فرآیند ارجاع کار و ضمانت نامه انجام تعهدات
۳- دارا بودن حداقل رتبه ۵ رشته راه و ترابری.
لذا متقاضیانی که دارای شرایط مذکور در بند « ج » فوق بوده و آمادگی اجرای پروژه را دارند می توانند جهت اخذ اسناد مناقصه از ساعت ۱۴:۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۲ لغایت ساعت ۱۳:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۹ به پایگاه اینترنتی سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس **www.setadiran.ir** مراجعه نمایند، آخرین مهلت تحویل اسناد مناقصه، ساعت ۱۳:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۱ و بازگشایی پاکات ساعت ۰۸:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۱ خواهد بود. جهت کسب اطلاعات بیشتر به آدرس اینترنتی **www.iets.mporg.ir** مراجعه نمایید.

شناسه آگهی : ۱۵۲۱۱۷۹

نوبت اول : ۱۴۰۲/۰۴/۱۱
نوبت دوم : ۱۴۰۲/۰۴/۱۲

یادداشت

برنامه هفتم و اصلاحات ضروری نظام بانکی

ناصر ذاکری

کارشناس اقتصادی

لایحه برنامه هفتم که در مجلس در دست بررسی است، در فصل دوم با عنوان «اصلاح نظام بانکی و مهار تورم» به مسئله بانک‌ها توجه کرده و از ضرورت اصلاح آن سخن گفته است. اما با مرور متن این فصل می‌توان ادعا کرد که برنامه فقط ایجاد تغییراتی محدود در نظام بانکی را مد نظر دارد. افزایش سرمایه بانک‌ها به منظور رفع ناترازی فعلی، ارزشیابی اموال بانک‌ها و شناسایی اموال غیرقابل‌احیا و درنهایت اعمال اصلاحات مختصر در نظام نظارت بر شبکه بانکی مهم‌ترین مباحثی هستند که لایحه مطرح کرده است. در دهه‌های گذشته اتفاقات نامطلوبی در حوزه بانکداری کشور افتاده که سهم بزرگی در شکل‌گیری وضعیت اقتصادی نابسامان امروزی دارد. هرچند مقصر اصلی این نابسامانی شبکه بانکی نبوده، اما بی‌تردید عملکرد نهاد ناظر بر شبکه بانکی و مؤسسات مالی و اعتباری ریز و درشت در این میانه نقش پررنگی داشته است.

زیاده‌روی در اعطای تسهیلات کلان رانتی به خواص تا حدی که بانک‌ها با محدودیت منابع برای اعطای وام‌های ازدواج روبه‌رو شوند، تسهیل دسترسی بخش غیرمولد اقتصاد به منابع بانکی و در مقابل ایجاد موانع بزرگ بر سر راه بخش مولد برای دریافت وام، سهم اندک بانک‌ها در برنامه تأمین مالی متقاضیان واقعی مسکن، گسترش بنگاهداری بانک‌ها با ناکارآمدترین شیوه‌های ممکن، شکل‌گیری تضارض منافع عریان و درنهایت برخورداری سهام‌داران بانک‌ها از خوان بیغمای تسهیلات ارزان‌قیمت، شکل‌گیری مطالبات معوق آن‌هم توسط مشتریانی که مسئولان ذی‌ربط حاضر به انتشار اسامی آنها نیستند، کمک به گسترش نابرابری در جامعه از طریق گردآوری منابع مالی فقرا و دادن تسهیلات ارزان‌قیمت به مرفه‌ترین قشر جامعه، اعطای وام ویژه به کارکنان بعضی بانک‌ها شاید با هدف وادار به سکوت‌کردن کارکنان در مقابل برخی خاصه‌خرجی‌ها و… فقط گوشه‌ای از (به‌اصطلاح برنامه‌نویسان) ناترازی‌هایی که صنعت بانکداری کشور درگیر آن بوده، و به تبع آن کل اقتصاد کشور گرفتار آثار منفی آنها شده است. باین‌حال متن منتشرشده برنامه هفتم برای برخورد با این آبرُمعضل تدبیر اثرگذاری معرفی نمی‌کند.

در سال‌های گذشته و در شرایط حاکمیت تورم لجام‌گسیخته، تجارت پول به کسب‌وکاری بسیار مطلوب و مرغوب تبدیل شده و دقیقاً به همین دلیل تلاش برای راه‌اندازی مؤسسات مالی و اعتباری خواه با مجوز و خواه بدون مجوز شدت گرفته بود. این مؤسسات در کنار بانک‌ها سپرده‌های مردم را جمع‌آوری کرده و با این منابع به تجارت‌های بسیار پربازده دست می‌زدند. باین‌حال افراط و تفریطی که در این میان اتفاق افتاد، در کنار تحمیل خسارتی جبران‌ناپذیر به اقتصاد ملی و متضررکردن سپرده‌گذاران، ساختار مالی بانک‌ها را هم متلاشی کرده و زیان بزرگی را به این مؤسسات که انحصار تجارتنی پرسود را در اختیار داشتند، وارد کرد. افزایش هزینه‌های شبکه بانکی که ناشی از مدیریت ناکارآمد و تقلیل زیان‌های ناشی از رفتار سودجویانه برخی متنفذان بود، اینک بانک‌ها را در موقعیت قرار داد که برای کسب درآمدهای جدید و پنهان‌کردن زیان ناگزیر از تحمیل انواع و اقسام هزینه‌های جدید به مشتریان هستند. اعمال تعرفه جدید برای هزینه‌های تراکنش‌ها اعم از کوچک‌ترین تراکنش‌ها از این‌گونه اقدامات است که ناراضیاتی بسیاری را در بین عامه مردم دامن می‌زند، اما بخشی از هزینه‌های این شبکه ناکارآمد را تأمین می‌کند.

از یک نظر شبکه بانکی کشور را می‌توان به مرمکی قدرتمند اما سرکش تشبیه کرد که تمایلی به سواری‌دادن به اقتصاد ملی و خدمت‌رسانی به برنامه توسعه کشور ندارد. برای اثبات این ادعا فقط کافی است به این واقعیت توجه کنیم که سال‌ها پیش درحالی‌که جامعه بنگلادش گرفتار فقری گسترده بود، فقط یک بانک کوچک آن‌هم بدون استفاده از منابع دولتی، با راه‌انداختن خط اعطای تسهیلات خرد به روستاییان، کمک بزرگی به کاهش ابعاد فقر در این کشور محروم کرد. اما در ایران ما بانک‌ها در عین بهره‌مندی از فرصت‌های خاص سودآوری، نه‌تنها کمکمی به مهار فقر در کشور نکرده‌اند، بلکه با جمع‌آوری سپرده‌های اقشار کم‌درآمد و اعطای وام‌های کلان به خودی‌ها، گروه اول را به طلبکاران متضرر جریان تورمی و گروه دوم را به بدهکاران خوش‌شانس تبدیل کرده‌اند. بی‌تردید بخشی از نابرابری آزاردهنده امروز ریشه در همین اتفاق ساده دارد. علاوه بر این بانک‌ها با خرید انبوه مستغلات به رونق کاذب این تجارت خسارت‌بار دامن زده و موجب افزایش قیمت مسکن و روشن‌ماندن موتور تورم دورقمی شده‌اند.

بی‌تردید اصلاح این‌همه خرابی ناشی از ندانم‌کاری بلندمدت در قالب تدوین یک برنامه پنج‌ساله شدنی نیست. باین‌حال ای کاش دست‌اندرکاران تدوین برنامه در فرصت زمانی طولانی که در اختیار داشتند، تلاش و حرکتی برای بهره‌گیری از همفکری خردمندان این حوزه می‌کردند و با اتکا به دانش و تجربه کارشناسان ایران‌دوست، حداقل امکان شروع جریان اصلاحی و رام‌کردن مرکب سرکش را فراهم می‌آوردند. در آن صورت به جای متن فعلی، متنی کارشناسانه را برای هدایت حرکت اصلاحی در صنعت بانکداری شاهد بودیم.

«(شرق)» لایحه اصلاح دستورالعمل ماده ۱۴ قانون زمین شهری را بررسی می‌کند

افزایش درآمدها شهرداری به قیمت تخریب ریه‌های شهر

به آنها بدهد، بیشتر به دنبال منافع درآمدی خودش است. او ادامه داد: اگر در ظاهر ماجرا هم عنوان می‌شود که بحث خانه‌دارکردن مردم است، قطعاً در واقعیت هیچ خانهای برای محرومان تولید نخواهد شد، بلکه بیشتر جیب سرمایه‌دارها پر می‌شود.

سرانه فضای سبز باید به درستی توزیع شود

ایلاتی با نامناسب دانستن توزیع سرانه‌های مربوط به فضای سبز در تهران تأکید کرد: «ملا سرانه فضای سبز تهران کم بوده است، ما رقم یک بوستان ولایت درست کردیم در مناطق پایین راه‌آهن، درحالی‌که این گول‌زننده است. مساحت‌ها را جمع می‌زنیم و می‌گوییم این‌قدر فضای سبز داریم، این‌قدر بوستان داریم و این‌قدر فضای تفریح، درحالی‌که توزیع مهم است. این کارشناس حوزه مسکن گفت: مهم این است که همه مناطق و محله‌ها بتوانند از سرانه‌های شهری به درستی استفاده کنند. وقتی خوب توزیع نشده است، قطعاً فقط به درد بپرکن د آمار و یاگانی می‌خورد. او به وضعیت سرانه فضای سبز در دیگر شهرها نیز اشاره کرد و گفت: در تیزیز واقعاً فاجعه است. در این شهر به‌هیچ‌وجه سرانه‌های شهری رعایت نشده است، تراکم‌های عجیب‌وغریبی داده‌اند و شهر از لحاظ فضای سبز، با وجود اینکه یک شهرغنی و تاریخی است، از لحاظ شهرسازی فقیر است؛ ایلاتی ادامه داد: حتی در شهرهایی که به خاطر حفظ فضای سبز توسعه عمودی ایجاد کرده‌ایم، نه‌تنها توسعه عمودی را بیش از اندازه بارگذاری کرده‌ایم، بلکه همان فضای سزی هم که می‌خواستیم با توسعه عمودی نگهداری کنیم، بارگذاری کردیم و تغییر کاربری دادیم و متأسفانه ما هم عمودی و هم شرده ساختمیم که خیلی از سرانه‌ها را هم از بین بردیم. او در انتها به نتایج این لایحه نیز اشاره کرد و گفت: این لایحه اولین جایی که خودش را نشان می‌دهد، بحث آلودگی است. موضوع بعدی که باید هرچقدر تراکم یک شهر، منطقه و پلاک را افزایش بدهید، قیمت آن ملک افزایش پیدا می‌کند و بعد هم قیمت‌های املاک مجاوره در ادامه قیمت منطقه‌ای املاک و بعد قیمت املاک کلان‌شهرها و این دمیونی تا شهرهای کوچک ادامه پیدا می‌کند.